

ANETA NOWAKOWSKA-KRYSTMAN*

Akademia Sztuki Wojennej, Warszawa, Polska

JOANNA ANTCZAK**

Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa, Polska

WSTĘP REDAKTORÓW NAUKOWYCH WYDANIA

INTRODUCTION OF THE EDITORS

Tom 280 czasopisma „Wiedza Obronna” nosi tytuł „**Wpływ wyzwań geostrategicznych na rozwój przemysłowego potencjału obronnego**”. Wydanie to poświęcone jest zatem zmianom otoczenia, zagrożeń, szans oraz wyzwań, które warunkują rozwój potencjału obronnego. Za potencjał obronny przyjmuje się całokształt możliwości materialnych i moralnych, które mogą być spożytkowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa państwa-prowadzenia wojny. Potencjał ten determinowany jest¹:

- potencjałem obronno-gospodarczym państwa (czyli podsystemem niemilitarnym) oraz
- potencjałem wojskowym państwa (podsystemem militarnym w układzie systemu obronnego państwa).

---

* **dr hab. Aneta Nowakowska-Krystman**, War Studies University, Warsaw, Poland

 <https://orcid.org/0000-0001-7247-3243>, a.krystman@akademia.mil.pl

****dr Joanna Antczak**, Military University of Technology, Warsaw, Poland

 <https://orcid.org/0000-0001-5691-2525>, joanna.antczak@wat.edu.pl

Copyright (c) 2022 Aneta NOWAKOWSKA-KRYSTMAN & Joanna ANTCZAK. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

¹ Zob. A. Tomaszewski, A. Nowakowska-Krystman, P. Zamelek (red.), *Przemysł zbrojeniowy w systemie obronnym państwa*, ASzWoj, Warszawa 2018 – tom I

W numerze tym zwrócono szczególną uwagę na potencjał obronno–gospodarczy (ang. defence–economic potential) a w nim przemysłowy potencjał obronny (w skrócie PPO). PPO definiuje się jako jednostki wytwarzające środki walki sprzęt wojskowy i uzbrojenie (w skrócie SpW), jak i te, które realizują inne zadania na korzyść systemu obronnego, tworzące wspólnie realny trzon funkcjonalny gospodarki obronnej, jak również zasoby materialne i niematerialne istniejące w przemyśle RP, zabezpieczające potrzeby obronne państwa, w tym potrzeby SZ RP w uzbrojenie i sprzęt wojskowy. Składają się na niego: **przemysł zbrojeniowy** oraz **ośrodki naukowo-badawcze**.²

W celu wyznaczenia strategii rozwoju PPO należy wykorzystać metody analiz strategicznych^{3 4}, aby zaś ją wdrożyć należy skutecznie zarządzać projektami oraz komunikować o opracowanych SpW⁵.

Niemniej istotne problemy badawcze zamieszczone w tym numerze odnoszą się do aspektów uwarunkowań otoczenia dalszego rozwoju PPO wynikających ze zmian sytuacji geopolitycznej, systemów dostaw, osiągniętych wyników gospodarczych, postępu naukowo-technologicznego, czy zmiany aktów prawnych^{6,7}.

Celem tak sformułowanych problemów badawczych jest umożliwienie odniesienie perspektywy dyscyplin naukowych z obszaru nauk społecznych m.in. nauk o bezpieczeństwie, nauk prawnych, na kwestie zagadnień usytuowanych w naukach o zarządzaniu i jakości. W związku, z tym wydanie podzielono na dwie części: Część A: Uwarunkowania rozwoju PPO, Część B: Strategie rozwoju PPO (Tabela).

---

² Ibidem

³ Zob. A. Nowakowska-Krystman, *Zarządzanie strategiczne przedsiębiorstwem zbrojeniowym w aspekcie zmian*, ASzWoj, Warszawa 2018 – tom IV

⁴ A. Nowakowska-Krystman, K. Górka-Rożej (red.), *Strategie biznesowe na rynku zbrojeniowym. Studia przypadków*, ASzWoj, Warszawa 2020 – tom VII

⁵ Zob. A. Nowakowska-Krystman, J. Antczak (red.), *Produkty, technologie, systemy zapewniania jakości w przedsiębiorstwach zbrojeniowych*, ASzWoj, Warszawa 2020 – tom X

⁶ Zob. K. Dymanowski, A. Nowakowska-Krystman (red.), *Uwarunkowania zewnętrzne zarządzania przedsiębiorstwem zbrojeniowym*, ASzWoj, Warszawa 2018 – tom II

⁷ Zob. A. Nowakowska-Krystman, M. Strzoda (red.), *Uwarunkowania sektorowe rozwoju przedsiębiorstw zbrojeniowych*, ASzWoj, Warszawa 2020 – tom IX

Tabela 1.

Wykaz artykułów zamieszczonych w tomie 3/2022 Widza Obronna

Część A: Uwarunkowania rozwoju PPO	
1	Piotr KOBIELSKI, Ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie ojczyzny skutki dla cyberbezpieczeństwa Polski / LAW OF 11 MARCH 2022 ON HOMELAND DEFENSE IMPLICATIONS FOR THE CYBERSECURITY OF POLAND
2	Michał JUREK, Wpływ cyberbezpieczeństwa obywateli na poziom bezpieczeństwa państwa/ THE IMPACT OF CITIZENS' CYBERSECURITY ON THE STATE SECURITY LEVEL
3	Wiesława ZAŁOGA, Dezinformacja - dobre rewolucji cyfrowej w aspekcie bezpieczeństwa państwa/ DISINFORMATION IN THE AGE OF THE DIGITAL REVOLUTION IN THE ASPECT OF STATE SECURITY
4	Marek ADAMKIEWICZ, Destrukcyjny charakter kłamliwej informacji w polityce bezpieczeństwa, THE DESTRUCTIVE NATURE OF MENDASIOUS INFORMATION IN SECURITY POLICY
5	Zofia WŁADYKA-ŁUCZAK, Karolina DOBROSZ, Analiza wizualna komunikacji na przykładzie Parady Zwycięstwa Federacji Rosyjskiej/ A VISUAL ANALYSIS OF THE COMMUNICATION PERSUASIVE FUNCTION IN THE COVERAGE OF THE RUSSIAN FEDERATION VICTORY DAY PARADE
6	Dorota KRUPNIK, Wpływ globalnych łańcuchów dostaw na bezpieczeństwo strategiczne państwa/ THE RISK OF DISRUPTIONS IN SUPPLY CHAINS AFFECTING THE STRATEGIC SECURITY OF THE ORGANIZATION (STATE)
7	Wojciech PROKOPOWICZ, Dariusz ŁUKOWSKI, Logistyka w dzisiejszym manewrze operacyjnym lotnictwa/ LOGISTICS IN TODAY'S AIRFORCE SHAPE OF MANEUVER
8	Piotr DANILUK, Beata BURCHERT-PERLIŃSKA, Trendy i wyzwania rozwoju technologii na potrzeby obronne/ TRENDS AND CHALLENGES IN TECHNOLOGY DEVELOPMENT FOR DEFENSE PURPOSES
Część B: Strategia rozwoju PPO	
1	Grzegorz PIETREK, Zarządzanie bezpieczeństwem infrastruktury krytycznej. Systemy antydronowe/ CRITICAL INFRASTRUCTURE SECURITY MANAGEMENT. ANTI-DRONE SYSTEMS
2	Joanna ANTCZAK, Adam STOLARZ, Determinanty strategii przemysłu zbrojeniowego czasu wojny i niepokoju/ DETERMINANTS OF THE ARMAMENT INDUSTRY STRATEGY IN THE TIME OF WAR AND UNREST
3	Aneta NOWAKOWSKA-KRYSTMAN, Krzysztof CHMIELARCZYK, Marek SOŚNICKI, Strategia produktowo-zakupowa sprzętu i uzbrojenia wojskowego Sił Zbrojnych RP/ PRODUCT AND PURCHASING STRATEGY OF EQUIPMENT AND ARMAMENTS OF THE POLISH ARMED FORCES
4	Małgorzata OZIĘBŁO, Analiza strategiczna przedsiębiorstw zbrojeniowych/ STRATEGIC ANALYSIS OF THE ARMS COMPANY
5	Izabela HORZELA, Paweł OWCZARCZYK, Zarządzanie projektami SpW w nowej rzeczywistości gospodarczej/ PRODUCT AND PURCHASING STRATEGY OF EQUIPMENT AND ARMAMENTS OF THE POLISH ARMED FORCES
6	Ryszard LEWIŃSKI, Bezzałogowe platformy lądowe – kierunki prac badawczych i rozwojowych/ UNMANNED LAND VEHICLES - DIRECTIONS OF RESEARCH AND DEVELOPMENT
7	Sławomir BARTOSIEWICZ, Skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych i zapobiegawczych zwiększających bezpieczeństwo przedsiębiorstwa/ EFFECTIVENESS OF CONDUCTED PREVENTIVE AND PROACTIVE MEASURES INCREASING THE SAFETY OF THE COMPANY
8	Grzegorz JASIŃSKI, Budowa kompetencji do modernizacji i obsługi ciężkiego sprzętu pancernego na przykładzie Wojskowych Zakładów Motoryzacyjnych S.A. w Poznaniu/ BUILDING COMPETENCE FOR MODERNISATION AND MAINTENANCE OF HEAVY ARMORED EQUIPMENT ON THE EXAMPLE OF MILITARY AUTOMOTIVE PLANTS S.A. IN POZNAŃ
9	Przemysław SKULSKI, Wykorzystanie reklamy na rynku uzbrojenia i sprzętu wojskowego/ THE USE OF ADVERTISING INSTRUMENTS IN THE ARMS AND MILITARY EQUIPMENT MARKET
10	Adam OSTANEK, Początki polskiego przemysłu zbrojeniowego w II Rzeczypospolitej – Fabryka Broni i Maszyn „Arma” we Lwowie/ THE BEGINNINGS OF THE POLISH ARMS INDUSTRY IN THE SECOND POLISH REPUBLIC "ARMA" – THE ARMS AND MACHINES FACTORY IN LVIV
11	Maria JABŁOŃSKA-WOŁOSZYN, Sławomir SOBCZAK, Beata JAŁTUSZYK, Standard szkoleń technicznych dla Sił Zbrojnych. Oferta firm zbrojeniowych/ STANDARD OF TECHNICAL TRAINING FOR THE ARMED FORCES. OFFER OF DEFENCE COMPANIES

W pierwszym artykule pt. „Ustawa z 11 marca 2022 r. o obronie ojczyzny skutki dla cyberbezpieczeństwa Polski” dr Piotr Kobielski omawia wybrane zagadnienia z zakresu cyberbezpieczeństwa ujęte w Ustawie, a dotyczące sposobu definiowania cyberprzestrzeni, organizacji i zadań Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, w tym w zakresie tzw. proaktywnej ochrony i aktywnej obrony, jak również kompetencji organów wojskowych w zakresie dostępu do i zarządzania danymi.

Problematyka cyberbezpieczeństwa jest również tematem artykułu mgr Michała Jurka pt. „Wpływ cyberbezpieczeństwa obywateli na poziom bezpieczeństwa państwa”. Autor wskazuje, jaki wpływ na bezpieczeństwo państwa mają podejmowane działania przez obywateli w cyberprzestrzeni. Cyberzagrożenia mogą dotyczyć nie tylko pojedynczych jednostek, lecz również całych systemów złożonych z różnorodnych elementów składowych.

Aspekty dotyczące bezpieczeństwa informacji są również poruszane w artykule dr Wiesławy Załogi pt. „Dezinformacja w dobie rewolucji cyfrowej w aspekcie bezpieczeństwa państwa”. Celem artykułu, jest diagnoza świadomości i postaw respondentów wobec istnienia fałszywych wiadomości i dezinformacji w Internecie. Autorka analizuje wpływ dezinformacji w dobie społeczeństwa cyfrowego na bezpieczeństwo państwa w aspekcie zagrożeń wynikających z prowadzenia agresywnej polityki danego państwa na inne państwo. Autorka swoje rozważania opiera na opinii respondentów pozyskane w wyniku przeprowadzenia badań ankietowych.

W czwartym artykule w części A autorstwa dr. hab. Marka Adamkiewicza pt. „Destrukcyjny charakter kłamliwej informacji w polityce bezpieczeństwa”, została postawiona teza, że informacja w polityce bezpieczeństwa jest funkcją panującego systemu ustrojowego i relacji publicznych określających sposób komunikacji, intencje, oczekiwania i konieczności panowania. Autor podkreśla, że o jakości i rzetelności informacji służebnej dla bezpieczeństwa decyduje rodzaj zorganizowania życia społecznego i państwowego, które może przyjąć formę demokratyczną, despotyczną, autorytarną lub totalitarną.

Doktor Zofia Władyka-Łuczak oraz magister Karolina Dobrosz z Uniwersytetu Łódzkiego zaprezentowały wpływ przekazu wizualnego na odbiór przekazywanych treści ma widza. Przekaz został omówiony na przykładzie Parady Zwycięstwa Federacji Rosyjskiej.

Natomiast dr inż. Dorota Krupnik w artykule pt. „Wpływ globalnych łańcuchów dostaw na bezpieczeństwo strategiczne państwa” omawia zagadnienia związane z możliwością oceny poszczególnych procesów funkcjonujących w ramach przykładowego łańcucha dostaw. Autorka podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie, w jakim stopniu np. wdrożenie modelu opartego na

ISO 28000 może pomóc organizacjom w zarządzaniu bezpieczeństwem łańcucha dostaw, szczególnie w sytuacjach kryzysowych.

Stanowi to wprowadzenie dla artykułu opracowanego przez Pana gen. bryg. Dariusza Łukowskiego oraz płk dr Wojciecha Prokopowicza na temat logistyki w dzisiejszym manewrze operacyjnym lotnictwa. Dotyczy on konieczności budowania zdecentralizowania systemów wsparcia logistycznego, które wynika z koncepcji dywersyfikacji lotnisk i rozmieszczeniu tam wielodomenowych sił lotniczych.

Część A tego wydania zamyka artykuł profesora Akademii Wojsk Lądowych Piotra Daniluka oraz magister Beaty Burchert-Perlińskiej omawia trendy i wyzwania rozwoju technologii wpływające na potrzeby obronne. Na tą potrzebę autorzy przeprowadzili analizę strategiczną tendencji w technologiach informatycznych stosowanych w obszarze komercyjnym oraz dokonali próby wykazania potencjalnego ich wpływu na zmiany jakie zajądą w obszarze obronnym. W wyniku przeprowadzonych analiz wyodrębnili siedem takich tendencji, które nie tylko zrewolucjonizują sposób funkcjonowania ekonomii i technologii na potrzeby obronne, ale też wymuszą zmianę myślenia menedżerów CEO oraz dowódców na polu walki.

Reasumując, w pierwszej części periodyku zobrazowano wpływ czynników prawnych, informatycznych, informacyjnych, logistycznych i technologicznych na rozwój przemysłowego potencjału obronnego.

W części drugiej periodyku skupiono uwagę na sprzęcie i uzbrojeniu wojskowym produkowanym przez przemysł obronny oraz ich znaczenia dla obronności kraju, organizacji międzynarodowych, bezpieczeństwa podmiotów. W pierwszym artykule części B, dr hab. Grzegorz Pietrek opisuje rolę systemów antydronowych w ochronie infrastruktury krytycznej.

W drugim artykule pt. „Determinanty strategii przemysłu zbrojeniowego czasu wojny i niepokoju” dr Joanna Antczak i dr Adam Stolarz analizują wymiar przemysłu zbrojeniowego, którego efektywność, sprawność działania, innowacyjność stają się warunkami utrzymania poczucia bezpieczeństwa w ramach NATO i Unii Europejskiej na tle sytuacji geopolitycznej po 24 lutego 2022 roku. Na tym tle autorzy podejmują próbę określenia determinant strategii przemysłu zbrojeniowego czasu wojny i niepokoju.

W kolejnym artykule, trzech autorzy dr hab. Aneta Nowakowska-Krystman, Marek Sońnicki oraz Krzysztof Chmielarczyk opisali nowe pole walki, które jest determinowane m.in. wojną rosyjsko-ukraińską. Opisują oni jak obecny sposób prowadzenia wojen wpływa na wyposażenie

w sprzęt i uzbrojenie wojskowe. W celu jego pozyskania siły zbrojne muszą kierować się odpowiednią strategią produktowo-zakupową.

Głównym celem artykułu dr Małgorzat Oziębło pt. „Analiza strategiczna przedsiębiorstwa zbrojeniowego” jest przeprowadzenie analizy strategicznej przedsiębiorstwa zbrojeniowego z sektora przemysłu obronnego wybranego z grupy spółek należących do Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. Autorka podjęła próbę weryfikacji następującej hipotezy badawczej: Należy przypuszczać, że odpowiedni dobór metod analizy strategicznej przyczynia się do bardziej obiektywnego określenia potencjału rozwojowego podmiotu przemysłu zbrojeniowego.

Zarządzanie projektami sprzętu wojskowego (kolejny artykuł) wymaga również zastosowania wybranych analiz strategicznych wpisujących się w metodykę projektową. W artykule tym zwrócono również uwagę na aktualną sytuację gospodarczo – militarną silnie warunkowaną obecnymi działaniami Federacji Rosyjskiej na Ukrainie.

Doktor Ryszard Lewiński z Przemysłowego Instytutu Motoryzacji należącego do Sieci Łukaszewicza opisał kierunki prac badawczo-rozwojowych odnoszących się do bezałogowych platform lądowych. Autor wskazuje na problemy techniczne wykorzystania tych platform m.in. związane z trudnościami operowania w terenie, sterowaniem uzbrojeniem oraz mniejszą ich skutecznością w stosunku do bezałogowych środków powietrznych, co determinuje kierunki prac b+r.

Natomiast dr hab. Sławomir Bartosiewicz w artykule pt. „Skuteczność prowadzonych działań profilaktycznych i zapobiegawczych zwiększających prawdopodobieństwo bezpieczeństwa przedsiębiorstwa” przedstawia jeden z funkcjonujących podmiotów gospodarczych świadczących usługi logistyczne. Autor dokonuje identyfikacji i zarazem analizy działań ukierunkowanych na bezpieczeństwo przedsiębiorstwa. Na podstawie przeprowadzonych badań autor zaprezentował ekonometryczny model kosztów, który umożliwił analizę czynników wpływających na kształtowanie się poziomu kosztów ponoszonych na działania profilaktyczne oraz zapewnienie bezpieczeństwa systemu magazynowania w badanym przedsiębiorstwie poprzez stosowanie adekwatnych skali problemu działań profilaktycznych oraz zapobiegawczych.

W kolejnym artykule pt. „Budowanie kompetencji w zakresie modernizacji i utrzymania ciężkiego sprzętu pancernego na przykładzie Wojskowych Zakładów Motoryzacyjnych S.A. w Poznaniu” dr Grzegorz Jasiński prezentuje najnowszą historię Wojskowych Zakładów Motoryzacyjnych S.A. w Poznaniu pokazuje różne etapy rozwoju największego w Polsce zakładu

napraw sprzętu wojskowego. Na przykładzie wybranych projektów realizowanych w zakładzie pokazuje, jak ważna była ciągłość oraz jednolita i spójna wizja ich rozwoju, umożliwiającą stabilne i systematyczne budowanie kompetencji w zakresie modernizacji i utrzymania ciężkiego sprzętu pancernego używanego do dziś przez Siły Zbrojne RP.

Celem dr hab. Przemysława Skulskiego z Wrocławia w artykule pt. „Wykorzystanie reklamy na rynku uzbrojenia i sprzętu wojskowego” było ustalenie znaczenia reklamy na rynku uzbrojenia i sprzętu wojskowego, a także identyfikacja stosowanych w nich mediów i stylów reklamy.

Z kolei dr hab. Adam Adrian Ostanek w artykule pt. „Początki polskiego Przemysłu Zbrojeniowego w II Rzeczypospolitej "Arma" – Fabryka Broni i Maszyn we Lwowie”, opisuje jedną z pierwszych kompanii zbrojeniowych w II Rzeczypospolitej. Przybliży historię funkcjonowania Fabryki Broni i Maszyn "Arma" we Lwowie, która wniosła wielki wkład w dzieło odbudowy Polski po zakończeniu I wojny światowej a wypełniając rozkazy Wojska Polskiego, miała wpływ na bezpieczeństwo i obronność kraju.

Periodyk zamyka artykuł związany z ofertą szkoleń, które umożliwiają efektywne i skuteczne wykorzystanie sprzętu wojskowego, poprzez stałe i systematyczne podtrzymywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji technicznych. Artykuł ten opracował interdyscyplinarny zespół, wykładowczyni akademicka specjalizująca się w sprawach HR, praktyk, pracownik zakładów zbrojeniowych oraz przedstawicielka wojska.

Życzymy miłej lektury

Redaktorzy naukowcy wydania i zespół redakcyjny

Copyright (c) 2022 Aneta NOWAKOWSKA-KRYSTMAN & Joanna ANTCZAK

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.